

MAC=TALLA.

“An ni nach cluinn mi an diugh cha 'n aithris mi maireach.”

Vol. IX.

SIDNI, CEAP BREATUNN, DI-HAOINE, FEBRUARIDH 1, 1901.

No. 31.

O Chionn Tri Ficead Bliadhna

Le Iain.

CAIB. IX.

“CHA 'N 'EIL FALACH AIR AN OLC ACH GUN
A DHEANAMH.”

A biodh cùram oirbhe nach fhaigh sibh a h-uile rud a bhios feumail dhuibh an uair a bhios sibh a' dol a phosadh,” ars' am maor 's e tionndadh ris an triùir a b' òige dhe na h-igheanan. “Tha mise 'creidsinn gu 'n cuir bean an Uachdarain plangaidean agus aodaichean gu leòr eile dhachaidh a h-uile bliadhna. Cha 'n fhaodar Anna 'leigeadh air falbh as an taigh ro lom a dh' aodach-laidhe. Feumar an nighean a's sinne a chur air a taigh 's air a taigheadas cho math 's cho dòigheil 's a ghabhas deanamh. Cha bhiodh meas aig daoine oirnn mur deanamaid so.”

Thionndaidh am maor ri Seonaid, agus thuir e, “A nis, a Sheonaid, ma rinn thu dhe 'n t-saoghal e, dean greim air Aonghas Fionn air aon dòigh no dòigh eile, agus theid mise am bannadh dhut nach bi do thochradh dad air dheireadh air an tochradh a gheibh Anna.”

An uair a chuala Seonaid so, dh' fhas a h-aodann gu math ruigheach. Ach ge b' e air bith freagairt a thug i air a h-athair, cha chuala na fir a bh' aig an uinneig ceart ciod a thubhairt i.

Threagair Mòrag, an te a b' òige dhe 'n teaghlach, agus thuir i, “Bha Aonghas Fionn agus Dohull Beag aig an taigh mu thràth suipearach. Bha toil gu leòr aig Aonghas a bhith greis a' comhradh ri Seonaid; ach o'n a dh' iarr sibh fhein gun leigeadh le daoine a bhith mu 'n cuairt an taighe, b' fheudar do Sheonaid iarraidh air a dhol dhachaidh. Tha mise cinnteach nach do chòrd sid ris idir.”

“Fan samhach, a chreutair mhosaich. Cha teid fosadh air do bheul ach ag innseadh a h-uile rud a chi agus a chluinneas tu. Cha stad thu dhe d' innseagan gus an cuir thu thu-fhein agus daoine eile ann an crois,” arsa Seonaid.

“Cha ruig thu leas, a Sheonaid, a bhith 'g a ùicheadh; bha mi fhein 's an èisdeachd an uair a bha e 'bruidhinn riut, agus dh' aithnich mi air nach robh e toilichte,” arsa Mòrag.

Cha d' èisd Seonaid an corr; ach thug i buille mhath do Mhòrag anns a' cheann. Thòisich Mòrag ri caoineadh. O'n a b' i a b' òige, bha 'n teaghlach gu léir a' deanamh mòran dhith.

“Is beag orm fhein Aonghas Fionn,” arsa bean a' mhaoir. “Cha teid fois no dìobradh air a latha no dh' oidheche ach a' magadh air cuid-eiginn—cleachdadh cho suarach 's a b' urrainn a bhith aig duine sam bith, biodh e òg no sear.”

“Na bi thusa 'g ràdh a leithid sin idir, 'Una,” ars' am maor. “B' fhearr leamsa greim a dheanamh air na air Tearlach. Nam pòsadh e Seonaid, cha bu mhise sinn idir e. Tha 'athair

ann an seirbhis an Uachdarain o chionn ùine fhada, agus tha meas mòr aig an Uachdaran air. Faodaidh an t-Uachdaran sin; oir bha, agus tha, e ro dhileas dha. Far am bheil seirbhiseach dileas, bidh meas aig a mhaighstir air an comhnuidh.”

“Ma tha e cho math agus cho dileas 's a tha thu 'g ràdh, is neonach an gnothach gu 'm bheil daoine 'gearain air cho tric 's a tha iad,” arsa bean a' mhaoir.

“Nach iongantach leamsa na beachdan a th' agadsa, 'Una. Nach math a dh' fhaodadh fios a bhith agad gur ann mar is dìle a bhios seirbhiseach dh' a mhaighstir is mò a ni daoine eile de chàineadh air. Tha amhrus laidir agam gu 'm bheil muinntir na dùthchadh so anabarrach math gu bhith 'faotainn beum do gach coigreach a thig a dh' fhuireach 'nam measg. Is ann a tha cuid dhiubh mar gu 'm biodh iad a' smaointean nach bu chòir fear sam bith a bhith ann an dreuchd ach fear dhiubh fhein. Tha mise 'creidsinn gu 'm bheil iad 'g ar ruithne sìos mar a tha iad a' ruith sìos dhaoine eile. Ach is e feuchainn ri cur suas leis a h-uile dìmeas is cùl-chàineadh a ni daoine oirnn gnothach a's glìce dhuinn gu mor. A dh' aon chuid, cha 'n 'eil sinn 'nan taing. Is e ar glìocas cumail ann an dlùth chairdeas ri Dohull Hearrach. Ma bhios sinne réidh ris, bidh sinn réidh ris an Uachdaran. An uair a bhios an t-Uachdaran agus Dohull Hearrach comhladh 's a' bheinn-sheilg, bidh moran comhraidh eatorra mu thimchioll gach ni a tha 'tachairt air an oighreachd. Agus ge b' e neach air am bi meas aig Dohull, faodar a bhith cinnteach nach cuir e dad cearr as a leith ris an Uachdaran. Tha Dohull Hearrach a nis greis mhath aoise; agus bha e 'g innseadh dhomh an latha roimhe, gu 'm bheil a fhradharc a' dol air ais glé mhòr. Ann am bliadhna no dhà eile, cha bhi de fhradharc aige na dh' aithnicheas na féidh seach na creagan. Faodaidh tusa 'bhith cinnteach gur e Aonghas a chuireas an t-Uachdaran a shealg nam fiadh an àite 'athar. Cha 'n aithne dhomhsa teaghlach eile air an taobh so dhe 'n dùthaich a's fhearr dheth na teaghlach Dohuill Hearrach. Tha taigh math, seasgair aca, agus tha biadh is annlann gu leor aca aig gach àm dhe 'n bhliadhna; agus cha 'n aithne dhomhsa teaghlach eile a's fhearr aodach laidhe agus éirigh na iad. Ged is mòr am facal e, tha mi 'creidsinn gur i bean Dohuill Hearrach an aon té a's fhearr gu calanas a tha eadar dà cheann na dùthchadh. Bidh i trang aig calanas mocha is anamoch is meadhain latha. Cum thusa suas ri Dohull, a Sheonaid. Ma gheibh thu greim air, bidh d' aran fuinte. Ged a tha Tearlach 'na dhuine òg cho dreachar 's a th' anns an dùthaich, cha 'n 'eil e faisge cho glìce 's cho deanadach ri Aonghas. Dean greim air gun dàil, a Sheonaid, agus cha 'n eagal nach fhaigh thu do chuid dhe na h-aodaichean a thig dhachaidh an ath bhliadhna.”

Cha robh na briathran so a labhair am maor mu Thearlach Ruadh a' còrdadh ris a' mhnaoi idir, agus thuir i, le guth frithir, “Fan samhach, Alastair. Na bi ri bruidhinn gun tùr air an dòigh sin. Cha do ghlaodh mo chridhe riamh ri Aonghas Fionn. Mar a thuir mi mar tha, cha teid dùnadh air a bheul ach a' deanamh spòrs is fanaid air cuideiginn. Esan an cabairneach gun toinnisg! C' aite am bheil e coltach ri Tearlach ann an dòigh sam bith?”

“Sin agad gille air am bheil meas mor agamsa—Dohull Beag mac Sheumais. Cha 'n 'eil aon fhear eile 'tighinn rathad an taighe cho modhail 's cho iomchuidh ris. Na 'm bithinnsa 'nam nighinn òig, dheznainn roghainn dheth air thois-each air fear sam bith eile a's aithne dhomh. Cha chluinnear e a' cur buille air neach sam bith. Cha 'n fhaicear piob thombaca 'na bheul, agus idir cha 'n fhaicear e ag òl anns an taigh-òsda. Gille glìce, deanadach mar a tha e, theid mi an urras nach bi éis air té sam bith a phòsas e, fhad 's a sheasas a shlàinte ris.”

“So, so; foghnaidh dheth an drasta. Bithibh a' gabhail a laidhe. Is leasg leibh eirigh. Feumaidh mise na h-aodaichean so a phasgadh,” ars' am maor.

Gun dàil sam bith dh' fhalbh Aonghas is Dohull o'n uinneig. Bha Aonghas an dùil gu 'm faigheadh e cothrom air an lòsan a chur 'san uinneig mar a bha e roimhe; ach bha eagal air gu 'n cluinneadh an fheadhainn a bh' anns an t-seòmar e.

An uair a bha iad a' dol seachad air cùl an taighe, thug iad an aire gu 'n robh solus á uinneag na clòsaid. “Tilleamaid feuch am faic sinn ciod e tha na h-igheanan a' deanamh,” ars' Aonghas.

“Tha mi coma ged a thilleadh. O'n a tha sinn ris an oic o'n thainig an oidheche, tha e cho math dhuinn an t-earball a leigeadh leis a' chraicinn,” arsa Dohull.

An uair a ràinig iad faisge air an uinneig, ciod a b' iongantach leatha na an ceathrar nighean agus am màthair fhaicinn ann am meadhain torr mòr de dh' aodaichean agus de sheadhlaichean dhe gach seòrsa, agus iad a' cur air leith dhaibh fhein a h-uile pios aodaich, agus a h-uile seadhail a b' fhearr na chéile a clithheadh iad. O nach robh aodach ris an uinneig, cha b' urrainn do na gillean a dhol cho dlùth oirre 's gu 'n cluinneadh iad ciod e bha na boirionnaich ag ràdh. Chuir a h-uile rud a bh' ann a leithid de mhi-chiataibh orra le chéile 's nach b' urrainn daibh fuireach far an robh iad na b' fhaide.

An uair a choisich iad greis air adhart 's gun iad ag radh facal leis a mhi-chiataibh a chuir gnothaichean a' mhaoir 's a theaghlach orra, thuir Aonghas, “Ciod i do bharaill a nis air a' mbaor 's air a theaghlach?”

“Bha barail mhath gu leòr agam orra gus an nochd; ach ma bha, cha bhi tuilleadh. Mur b'e na chunnaic 's na chuala mi o thuit an

oidhche, cha robh anns an t-saoghal na bheireadh orm a chreidsinn gur e sid seòrsa daoine a th' anna."

"Ach smaoinich thusa air cho stòlda 's a shuidheas iad sid anns an eaglais air Di-domhn-aich. Saoilidh tu nach 'eil daoine air an talamh cho naomba 's cho beannaichte riutha. Gabh thusa beachd air a' mhaor a' cheud latha bhios tu anns an eaglais, agus chi thu mar a chrathas e a cheann a h-uile uair a chluinneas e briathran a chòrdas ris, ma 's fhior—dìreach ma 's fhior. Sid an dòigh a th' aige air a bhith 'feuchainn ri toirt air daoine a chreidsinn gu 'm bheil e ag éisdeachd le toil 's le tlachd ri facal Dhé air a leughadh 's air a shearmonachadh. Ach ma tha e 'na fhear-éisdeachd an fhacail, tha e soilleir gu leòr dhomhsa agus dhutsa nach 'eil e 'na fhear chur an gnìomh an fhacail. Tha mi fhein dona gu leor, agus tha fhios aig a' Chrùithfhear gu 'm bheil; ach cha ghoidinn aodaichean nam bochd ged a gheibhinn an saoghal mu 'n iath a' ghrian. Tha mise ag ràdh riut, a Dhomhuill, nach pòsainn té seach té de nigheanan a' mhaoir ged a gheibhinn peighinn agus leith an domhain leatha. An latha 'phòsas mise agus tusa, tha mi 'n dòchas gu 'n toir gach fear dhinn eun a nead ghlain. Is e am fortan fhein a chuir rathad an taighe sinn an nochd. An cual' thu fhein mar a bha 'n truilleach suarach duine ud ag iarraidh air Seonaid greim a dheanamh ormsa? Ged a bheireadh a mathair a' chomhairle ud oirre, cha chuireadh e iognadh sam bith orm; oir tha màthraichean, mar is trice, anabarrach math gu iasgach ghillean do 'n cuid nighean. Feumaidh tusa, 'Dhomhuill, a bhith air d' fhior fhaicill. Tha meas mòr aig bean a' mhaoir ort, agus ma chuireas i fhein agus Catriona na dubhain annad, cha rachainn an urras nach glacadh iad thu."

(*Ri leantuinn.*)

Sgeul air Gaol 'us Gaisge

(*Air a leantuinn.*)

CHAS Arsacius 'fhiacalan air a cheile. Dh' fhairich e a chridhe ag eiridh air. Mhothaich a' bhean-tighe da agus crith anns gach ball air. Dh' fheoraich i mar a bha. "Cha teic oclas," ars' esan; agus mallachd agus eascaoin 'gan guidhe aige eadar na fiacalan. Ach cha robh feum dha teannadh ris na guidheachan, agus cha b'e am fear nach d' aithnich e. Cha d' rinn e dad ach asteach leis agus breth air claidheamh Nessuis a bha am braigh an doruis. Bhuaile e a mach air an dorus, a' dol 'na dheann an taobh a bha tigh Bhassuis, a' cuir roimhe gur esan a nis a bhuaileadh dorn air thapachd, agus gu 'n toireadh e a mach dioghaltas, oir cha bu lag an duine e ri uchd cruadail mar a dh' innseadh cheana. Cha robh ann ach anam aon neach a mhain, ach nan robh anam agus ficead aige dh' iomaireadh e iad uile ris, sul an leigeadh e an aisge leis an gnìomh uamharra. Cha sàruichear agus cha 'n fhairtlichear air an fhor-ghaol, agus bha an claidheamh ri thaobh a' cuir misnich agus spionnaidh ann agus e a' dararaich ri 'acfhuin eile.

Rainig e. Mar a bha duil aige bha an ard dorus dùinte. Thug e cuairt air an tigh. Cha robh ri fhaicinn ann ach uinneag bheag agus ceithir croinn uirre, agus i mar fhad seachd troidhean o'n lar. Ghearr e leum an àrd chuide so, claidheamh eadar fhiacail, chuir e a neart ris na croinn, ach cha robh stath dha. Tharruing e iad agus spiol e iad, ach ged a bhiodh e 'gan tarruing fathast, cha tigeadh iad leis. Fa dheir-

eadh thuit e gu lar air bhainidh agus gun ruigsinn aige air Candida.

Thug e an ath-chuairt air an tigh. Ciod e a th' agad air ach gu 'n robh an ard-dorus fosgailte. Dhil-bheachdaich e air, agus shaoil leis nach bu chomharradh math air a ghnòthuch e. Ciod a bu bhrìgh da? Ribe gun teagamb, ach cha robh tiom fuireach ann. Chaidh e air a chorpagaibh thar na sraide. Cha robh fios no eolas an tighe idir aige. Ghabh e suas an staidhre—an dorch-adas a' comhdachadh gach ni. Cha chualas guth no cagar. Stathuinn bheag eile air aghaidh da. —Aite na marbhan. Dhruid e tamull eile anios. Chuir e dheth an "atrium" (no an talla) agus ghabh e an t-urlar an sin suas roimhe. Rainig e trannta agus an sin chuala e am fuaim sin air an robh e cho eolach o chian—gearan an leombain. Ged a bu mhanadh na h-eiginn e bu rabhadh gu fuasgladh, ach b'e cùram a b' fhearr feum fathast. Gach feith agus rudan air a theinnead, an claidheamh togarrach agus a roinn deas, ealamh, furachair. Drannan seoganach an leomban 'na chrith chruaidh a rithisd. Theann e goirid do 'n chuir mheadhonaich. Dh' fhosgail e an dorus. Sealladh na dunach! Candida ceangailte ri colbh-eas agus cuideachd leomban mor, aithbheil ceangailte ri bacan le slabhraidh, agus bha de fhad an t-slabhraidh gu 'm faodadh e, cha mhor, ise 'sgriobadh le 'ionga.

Cha bu ruith da ach leum a sios chuice. Chuala e aig a cheart àm an dorus mor 'ga dhunadh le gleang. Bha e 'na phriosunach aig Bassus! Cha b' ionnan dol gu a thigh agus teachd as, agus bu bheag duil a bha aige gu 'n dìongnadh e as a sin gu brath.

Chuala e an gaire sgeigeach, an-ìochdmhorach; cha robh fhios aige cia as da, ach dh' aithnich e gu math gur e gaire a namhaid e, mu 'm faodadh a radh:—

"Na gheibh e 'na dhorn,
Cha reic e air or;
Ri gul no ri deoir
Cha 'n eisde e."

Chaidh an duine bochd 'na ruith ann an sas a leannain, agus an duil gu 'm b'e siod an oidhche mu dheireadh dha a faicinn. Cha bu luaithe a rainig e i na thuit i seachad ann an neul, agus gun suim aige 'ga chuir anns an leomban dh' fhuasgail e i agus leig e 'na luidhe gu seimh sios air an urlar mharmhor i.

"Do bheatha, 'Arsacius," arsa glaoth ard a thug air sealltuinn suas; b'e Bassus a bh' ann, 'na sheasamh air grianan no lobhta air aon taobh de 'n chuir. "La na dunach," ars' Arsacius ris fein, ged nach do leig e dad air ris an fhear eile. "Is fada o'n a bha mi ag altachadh le slainte dhut, ach rainig mo chothrom air fa dheireadh. Ciod e thug ort an uinneag 'fhiachainn, agus gu 'm bheil dorus agam fein ri m' thigh? Cha 'n e an uinneag rathad duine chòir." "Is briagha an la an uair a ni am madadh-ruadh searmoin," arsa Arsacius ris fein. "Cha b' iongnadh leam ach thu," arsa Bassus, a' leantuinn roimhe. "Ach mar is mo a' chuideachd is ann is fearr an lan-aidhear. Bu truagh, craite gun thu shios agam an sin gus gu 'n cuirteadh oidhche chridheil seachad leat aig an leomban, agus an uair a bu leir dhomh do dheigh air faighinn asteach, thainig orm an dorus 'fhosgladh agus cuireadh balbh a thoirt dhut mar sin."

"Cha 'n 'eil agad ach a bhi 'bruidhinn, a' shlaoightire," arsa Arsacius, "ach tha doigh agamsa nach ionnam." Agus thionndaidh e cul ris gun an corr feart a thoirt air, ach a' fhaicinn ris an oigh mhaisich a thoirt chuide fein.

Ach cha robh Bassus buidheach sgeig fathast.

"Na bi cho baoghaltas agus a h-ath-dhusgadh sin," ars' esan, "leig leatha bàsachadh gun fhios 'fhagail aice idir. Thoir fanear fad mionaid mar a tha a' chuis. Ole air mhath leat, is e thusa is culaidh-bhuird dhomb a nochd. Is math a bhuaile e 'nad cheann tighinn. Cha bhitheadh an cluich iomlan mur bitheadh thusa ann. Feuch fein an t-slabhruidh! Chaidh a ceann (a tha 'na fhail iarunn) a chuir mu 'n cholbh iarunn a tha 'n sin. Cha 'n 'eil agam ach dol sios gus an t-seomar uachdrach agus an colbh sin a thoirt a bhan agus gheibh am beisd fuasgladh. Cha 'n fhaic duine sam bith thusa no ise a' dol bas ach mise, oir thug mi air a h-uile trail agam an tigh 'fhagail fodham an nochd. Feuch riut a nis! Air 'fheobhas ge 'm faiglear thu, cha m'icr gaisge a ni thu an nochd. Rinneadh dearmad bidh agus dearmad dibhe air a' bheisd fad seachduin, agus is e deoch de d' fhuilsa a chaisgeas 'iotadh air tus. Theirig ris."

An uair a chuala Arsacius gu 'n robh gach duine a mach thog e an og-bhean 'na ghairdean foghainteach, agus thug e an dorus air; ach ma thug, mo thruaighe, bu chianail a mhealladh e. Cha rachadh an dorus fhosgladh ach o'n taobh a muigh.

Ann an coileach an t-sruth daibh.

Bha an leomban a' toirt sineadh eagalach air an t-slabhruidh, agus an colbh a' dol sios a lion beagan agus beagan.

"Ged a rachainn sios," ars' esan ris fein, "cha deanainn feum air an ainmhidh. Co shamhlaidh eadh e fein ri a leithid de bheisd; ach dh' fhaodainn te de na spogan a ghearradh dheth fhad 's a tha e air an t-slabhruidh."

Chaidh e beagan cheumannan air 'aghaidh.

Thuit an colbh as an t-sealladh agus dh' fhuasgladh an leomban.

Thainig am beist chuige, ach cha 'n ann da leum. Thog an laoch roinn a' chladheimh ris. Ach an aite 'fhiacalan a chuir 'na ghairdean is ann a rinn e sodail ris, chuir e a dhruim air bhogha, ag iarraidh a chniodachadh, agus a dh' aon fhacal a' leigeil air gach comharradh aithne agus aobhneis is abhaisteach do na beistean.

B'e a bh' ann fear de na beistean a bha aige fein ri ionnsachadh anns an àm a chaidh seachad.

Threoraich Arsacius an leomban do 'n fhuaran, agus thoisich e cho dian sin air ol agus gu 'n do shaoil le a mhaighstir gu 'n robh an fhirinn aig Bassus a thaobh an dearmad dibhe a rinneadh air. Thog e Candida air fras-mbullach a ghuailnean agus cha robh bhuaithe a nis ach cia mar a rachadh an dorus 'fhosgladh.

(*Ri leantuinn.*)

Ga Thoirt gu Ceill.

Aireamh mhath bhliadhnaichean air ais bha fear Rob Carruic a' cumail banca ann an aon de bhailtean na h-Alba. Bha e 'na dhuine anabarrach beairteach, agus bha e cho cruaidh 'sa bha e beairteach. Bhatar a togail taigh-eiridinn anns a bhaile, agus thainig dithis dhaoine far an robh e aon latha dh' fheuch ciod an t-suim a bheireadh e mar chuideachadh air son a thogail. Chuir e sios 'ainm air son da ghini. Thuirt fear de na daoine gu robh sin gle bheag. "Cha'n eil, cha'n eil," arsa Carruic, "cha'n urrainn domh an còrr a sheachnadh!"

Chaidh na daoine an deigh sin gu Wilson, fear de na marsantan bu nbotha bha 'sa bhaile; agus air dha-san na h-ainmean 's na suimeann a bha air an cur f'an comhair fhaicinn, thuirt e "An

ainm an aigh! an e da ghini na thug Carruic dhuibh?"

Thuir na daoine ris gu'm b'e, agus dh'innis iad dha mar a thuir e nach b'urrainn e 'n còrr a sheachnadh. "Deanaibh stad beag, a chàirdean," arsa Wilson, "bheir mise 'n duine gu thùr fhéin an ùine gle ghoirid."

Sgrìobh e an sin air paipear beag a thug e á leabhar òrduigh air banca Charruic, a' tarruinn na h-uile sgillion a bha aige air riabh ann, deich mìle punnd Sasunnach.

An ceann choig mbionaidean bha Carruic far an robh iad 's 'anail 'na uchd leis a' chabhaig. "Cìod e tha cearr?" ars esan ri Wilson.

"Cha'n eil sion cearr ormsa," arsa Wilson, "ach dh'innis na daoine so dhomh nach b'urrainn dhut-sa sheachnadh air son togail an taigh eirid-inn ach da ghini. Smaoinich mi air ball gu robh rud-eigin cearr, agus chuir mi romham mo chuid airgeid a thoirt as a' bhanc' agad gun dàil sam bith air eagal gu robh e gu bristeadh!"

Thug Carruic am peann as a lainh, 's rug e air paipear nan ainm. Dhubb e as an da ghini, agus sgrìobh e sios leth-cheud 'na àite. An sin shrac Wilson an t-òrdugh, thilg e dh' an teine e, agus dh'fhag e 'chuid airgeid am banca Charruic mar a bha e roimhe.

SGEULACHDAN ARABIANACH.

Ganem.

CAIB. II

CHA bu luaithe a bha e shuas anns a' chraoibh na chunnaic e, le cuideachadh an t-soluis a chuir an t-eagal air, triuir dhaoine tighinn do 'n ait' adhlacaidh. Dh' aithnich e air an eideadh a bh' orra gu 'm bu sheirbhiseach a bh' annta. Bha fear dhiubbh air thoiseach agus lainntear aige, agus bha 'n dithis eile 'falbh na dheigh agus ciste throm aca air an guailleann anns an robh mu choig no sia troidhean a dh' fhad.

An uair a leig iad a' chiste air lar, thuir fear dhiubbh, "A bhraithrean, ma ghabhas sibh mo chomhairle-sa, fagaidh sinn a' chiste ann an so, agus tillidh sinn do'n bhaile."

"Cha till, cha till," arsa fear eile, "cha b' e sin a dh' aithn ar banamhaighstir dhuinn; mur dean sinn mar a dh' aithneadh dhuinn, is docha gu'm bi aobhar aithreachais againn. Cuireamaid a' chiste fo'n talamh mar a dh' aithneadh dhuinn a dheanamh."

Dh' aontaich an da sheirbhiseach eile gu 'n deanteadh mar a dh' aithneadh. Thoisich iad ri cladhach na talamhainn leis na h-innealan a thug iad leotha air son an aobhair. An uair a chladh-aich iad domhain gu leor, chuir iad a' chiste anns an t-sloc, agus an uair a chuir iad an talamh air a muin mar a bha e roimhe, thill iad dhachaidh.

Chuala Ganem ann am mullach na craoibhe a h-uile facal a bh' eadar na seirbhiseach, agus cha robh fhios aige cìod a theireadh e mu dheidhinn a' ghnothaich a bh' ann. Ach thuig e gu 'n robh ni eigin luachmhor anns a' chiste, agus gu 'n robh aobhar sonraichte aig an neach do 'm buineadh i air son a tiodhlacadh anns a' chladh ud. Ghrad chuir e roimhe gu 'm faigheadh e 'mach cìod a bh' anns a' chiste. Thainig e nuas as a' chraoibh cho luath 's a dh' fhalbh na seirbhiseach, agus gun eagal sam bith air. Thoisich e ri cladhach le 'lamhan 's le 'chasan cho math 's a b' urrainn e, agus ann an uine gun bhith fada, leig e ris a' chiste. Ach fhuair e gu 'n robh i glaiste le glas-chrochaidh, Chuir so dragh gu leor air, ach cha do

chàill e a mhiseach. An uair a thoisich an latha ri soilleireachadh, thug e an aire gu 'n robh enap-aich chlachan dluth dha. Thog e te dhiubbh, agus bhris e a' ghlas leatha, agus ghrad dh' fhosgail e a' chiste.

Ghabh Ganem iognadh anabarrach an uair, an aite airgid fhaotainn anns a' chiste, a fhuair e boirionnach innte cho maiseach 's a chunnaic suil duine riamh. An uair a chunnaic e a dreach, an ruthadh a bha 'na gruaidhean, agus cho nadarra 's a bha a h-anail am mach 's a steach, thuig e gu 'n robh i beo; ach cha b' urrainn e thuigsinn ma 's ann 'na cadal a bha i, cia mar nach do dhuigs i leis an fhuaim a rinn e an uair a bha e 'bristeadh na glaise. Bha 'n trusgan a bha uimpe cho riomh-ach, agus bha na lamh-bhannan 's na daoimein cho luachmhor, agus bha na neamhnuidean a bha m' a h-amhaich cho mor 's nach robh teagamh sam bith aige nach b' e te de dh' ard mhnathan uaisle na cuirte a bh' innte. An uair a chunnaic Ganem am boirionnach maiseach so, cha b' e mhain gu 'n do ghabh e truas dhith, agus gu 'n robh e gu nadarra toileach cobhair a dheanamh oirre 'na h-eiginn, ach dhuisg fair-eachdainean laidir eile suas 'na chridhe nach robh e aig an am a' tuigsinn a thug air gach cuideachadh 'na chomas a dheanamh leis a' bhoirionnach og mhaiseach a bha 'na laidhe anns a' chiste fa chomhair.

Dhuin e an toiseach geata an ait' adhlacaidh a dh' fhag na seirbhiseach fosgailte; agus an uair a thill e, thog e a' bhean uasal as a' chiste, agus leig e na sineadh air an talamh i. Cha bu luaithe a leigeadh 'na sineadh i, agus a dh' analaich i an t-aile glan na thoisich i ri sreartaich, agus ri gluasad a cinn. An sin thoisich i ri cur am mach na deoch phuinnseanta a bh' air a stamaic. Mu dheireadh thoisich i ri fosgladh 's ri suathadh a sul agus ri gairm le guth a thaitian gu mor ri Ganem, air an t-sianar mhnathan-frithealaidh a bh' aice air an ainm, agus ri radh. "C'ar son nach 'eil sibh 'g am fhreagairt? C'ait' am bheil sibh?"

Bha iognadh oirre nach robh na mnathan-frithealaidh 'g a freagairt. Ach mu dheireadh an uair a sheall i mu'n cuairt, agus a thug i an aire gur anns an ait' adhlacaidh a bha i, bhuaill an t-eagal i.

"Cìod is ciall dha so?" ars' ise, le guth ard, "am bheil na mairbh air eirigh? Am bheil lath' a bhreitheanais air tighinn? Nach iongantach an t-atharrachadh so o fhèasgar gu madainn?"

Smaoinich Ganem nach bu choir dha a' bhean uasal fhagail na b' fhaide anns an iomacheist anns an robh i, ach gu'm b' fhearr dha e fhein a dheanamh aithnichte dhi gu modhail, measail, iomchuidh.

"A bhaintighearna," ars' esan, "cha 'n urrainn domh innseadh cho toilichte 's a tha mi gu 'n do thachair dhomh a bhith an so a chum seirbheis a dheanamh dhut, agus gus gach cuideachadh a tha 'nam chomas a thairgseadh dhut anns an t-suidh-eachadh eiginnach anns am bheil thu."

A chum gu 'n cuireadh a' bhean uasal a h-earbsa ann, dh' innis Ganem dhi an toiseach co e, agus cia mar a thachair dha bhith anns an ait' ud. A rithist dh' innis e dhi mar a thainig an triuir sheirbhiseach leis a' chiste agus a thiodhlaic iad i.

Chuir a' bhean uasal srol air a h-aghaidh cho luath 's a chunnaic i Ganem, agus thuig i gu math gu 'n do chuir e fo chomain mhoir i, agus thuir i ris, "Tha mi 'aingeil do Dhia a chionn gu 'n do chuir e neach cho fughail riutsa gus mo shaoradh o'n bhas, ach o'n a thoisich thu air an obair char-

anta so, tha mi 'guidhe ort gn 'n cuir thu crìoch gu math oirre. Guidheam ort rach do 'n bhaile, agus faigh fear aig am bheil miuileid a chum gu 'n toir e mi anns a' chiste so do 'n taigh agad fhein; oir ma theil mi do 'n bhaile g' am chois, aithnichear air mo thrusgan nach mi aon de mhnathan cumanta a' bhaile, agus faodaidh neach eiginn an aire thoirt dhomh agus mo leantuinn. Tha e ro fheum il dhomh nach fhaigheadh sluagh a' bhaile fiosrachadh sam bith mu m' dheidhinn. An uair a bhios mi 'na do thaigh fhein, innsidh mi dhut co m', agus mar a thachair dhomh gus a so. Aig a' cheart am faodaidh tu bhith cinnteach gu 'n do chuir thu comain air neach a tha gle thaingeil dhut."

Mu 'n d' fhalbh Ganem, thug e a' chiste as an t-sloc, agus chuir e an talamh air ais ann mar a bha e roimhe. Chuir e a' bhean uasal anns a' chiste, agus dhuin e i air a leithid de dhoigh 's gu 'n saoiladh daoine nach do bhristeadh a' ghlas riamh. Ach air eagal gu 'm biodh i air a tacadh, cha do dhruid e a' chiste cho dluth 's nach fhaigheadh an t-aile a steach innte. An uair a chaidh e mach as an ait' adhlacaidh, dhruid e an dorus 'na dheigh. Agus o'n a bha geata 'bhaile air fhosgladh, fhuair e na bha dhith air ann an uine ghoirid. Thill e gun dail do 'n ait' adhlacaidh, agus chuidich e am fear aig an robh a' mhiuileid gus a' chiste a chur tarsuinn air a muin. Agus air eagal gu 'n gabhadh e amhrus sam bith mu 'n chuis, thuir e ris, gu 'n d' thug fear eile a' chiste do 'n ait' ud an oidhche roimhe sid, agus o 'n a bha cabhag mhor air gu 'm b' fheadar a fagail anns an ait' adhlacaidh.

Fad na h-uine a bha Ganem ann am Bagdad roimhe sid, bha inntinn suidhichte gu buileach air a' ghnothach a thug do 'n bhaile e, agus riamh gus a sid cha d' fhairich e bioragadh dhe 'n ghaol. Ach a nis bhuaill e gu trom e. Cha robh e an comas dha amharc air a' mhnaoi uasail oig gun fhaireachadh gu 'n robh e air tuiteam ann an gaol oirre.

Fhad 's a bha e air an rathad eadar an t-ait' adhlacaidh agus a thaigh fhein, bha eagal air gu'n eireadh beud do 'n chiste, no gu'n tachradh tubaist sam bith dhaibh leis an cailleadh e a' choir a bh' aige oirre, agus thug so air gu 'n do thuig e gu'n d' fhuair an gaol greim daingean air. Bha e anabarrach toilichte an uair a rainig e dhachaidh agus a chuireadh a' chiste gu sabhailte steach do 'n taigh. An uair a dh' fhalbh am fear aig an robh a' mhiuileid, thug Ganem air fear dhe na seirbhiseach an dorus a dhruideadh. Dh' fhosgail e 'chiste, agus thug e 'bhean uasal aisde. Threoraich e air laimh i d' a sheomar fhein, agus e leigeadh ris dhi gu 'n robh truas aige rithe air son na deuchainn a dh' fhuiling i anns a' chiste. "Ma dh' fhuiling mi moran," ars' ise, "tha toileachadh gu leor agam anns na rinn thusa air mo shon, agus ann a bhith nis saor o chunnart."

Ged a bha 'n seomar aig Ganem lan de dh' innsreadh luachmhor, cha b' ann air a bha 'h-aire ach air an duine ghrinn, thlachdar, mhaiseach a thug a saorsa dhi. Shuidh i air langsaid, agus a chum gu 'n leigeadh i ris do Ghanem gu 'n robh i ro thaingeil dha air son na seirbhis a rinn e dhi, thug i an srol bhar a h-aghaidh. Bha Ganem, air an laimh eile, a cheart cho taingeil air son na h-urram a chuir a' bhean uasal mhaiseach air an uair a rinn i so, agus lan thuig e gu 'n robh e air tuiteam ann an trom ghaol oirre. Cìod sam bith cho mor 's a bha i fo chomain dha, bha e 'smaointean gu 'n robh e phaighte gu leor le sealladh dhe 'h-aghaidh fhaotainn.

(Ri leantuinn).

Mac-Talla.

Air a Chur a Mach Uair 'san t-Seachdain.

A PHRIS.

Bliadhna, ...	\$1.00
Sia Miosan, ...	.50
Tri Miosan, ...	.30

Cuirear am paipear gu luchd-gabhail ann an Breatunn, an New Zealand, 's an duthchannan cein eile air son 1.52 neo 6s. 3d. 'sa bhliadhna. Tha 'phris ri bhi air a phraigheadh toiseach na bliadhna.

Biodh gach litir us eile air a seoladh gu

PUBLISHERS MAC-TALLA,

Sydney, Cape Breton.

DI-HAOINE, FEBRUARIDH 1, 1901.

Nach beag suim a thatar a' gabhail de dhùthchannan America mu Dheas! Bha aimbreit agus cogadh eadar Chili agus Peru air a' gheamhradh so, ach 'se àireamh gle bheag de luchd-leughaidh nam paipearan aig an robh fhios air. Feumaidh sinn aideachadh nach robh cuimhn' againn fein air, agus gur e thug gu ar cuimhn' aig am so e, gu'n do thachair dhuinn fhaicinn gu robh iad a bruidhinn air cumhachan sìthe dheanamh.

Tha muinntir Halifax aig an àm so an dòchas gu bheil a' dol a thòiseachadh air togail shoithichean anns an acarsaid sin. Tha muinntir baile St. John 'san dòchas cheudna dha 'n taobh féin, agus faodar a radh gu bheil muinntir a' bhailé so an dòchas gur ann a thoisichear air togail nan soithichean ann an Sidni. 'Se an duine bhios beò a chi, ach 'si bharrail chumanta gu 'm bithear a' togail shoithichean ann an aon air choireigin de na tri puirt sin mu 'n teid moran ùine seachad.

Dhiùlt Van Wyck, àrd-bhàillidh baile mor New York, a bharrach a chrochadh aig leth-chrann air talla a bhaile an deigh sgeula-bàis Victoria a chluinntinn. Chuireadh an duine so an dreuchd leis a chomunn dhroch-ainmeil sin a tha aig an àm so a riaghladh a bhaile, *Tammany Hall*. Cha'n eil Van Wyck a dheanamh mar a rinn e, air an aobhar sin, a cur miòthlachd sam bith air na Breatunnaich. Tha iad a' meas gur fhearr a bhi as aonais deagh-rùintean *Thammany*, agus nach b'urrainn esan a tha air an ceann urram bu mhotha chur air ar ban-righ nach maireann na nochdadh, mar a rinn e, gu robh e 'na dhearg nàmhaid dh' i.

Tha Ban-righ Victoria ri bhi air a caradh fo'n fhòd am màireach (Disatharna). Air a h-iartrus féin bidh an tiòdhachadh air a dheanamh a reir nòs an airm. Bidh àireamh mhor mhiltean de na saighdearan a làthair, agus bidh an corp air a ghiùlan dh' ionnsuidh na h-uaghach air carbad

gunna-mhòir. Bidh an latha air a chumail air feadh na h-impireachd air fad mar latha bròin, ni a tha gle iomchuidh, oir ma bha urra rioghail riamh air thalamh a b' airidh a caoidh, b'e 'n urra sin Victoria. Bidh an tòrradh air a dheanamh le greadhnachas nach fhacas 'aicheadh riamh roimhe, ach cha 'n iad-san a mhàin aig am bi àit anns na buidhnean greadhnach sin a bhios a cur urram oirre-se tha marbh. Bidh a cuimhne cùbhraidh ann an cridheachan mhill-eanan anns gach cearna dhe'n domhan, agus cha 'n ann a chionn i bhi mor agus cumhachdach, ach a chionn i bhi, o thùs gu crìoch a beatha 'sa rioghachaidh, mar mhnaoi agus mar bhan-righ, 'na deagh eisimpleir dhaibhsan a bha beò ri a linn fein agus dhaibhsan a bhios beò anns gach linn ri teachd.

Tha sinn an dochas nach 'eil am fathunn, gu bheil plàigh (*bubonic plague*) air bristeadh am mach ann an Africa mu Dheas, fìor. Tha a phlàigh na nàmhaid moran na's eagallaiche na 'n cogadh. 'Nuair a tha cogadh air a chumail suas ùine fhada ann an duthaich theth mar a tha Africa mu dheas, far a bheil an t-uisge gann, agus cuirp nan daoine agus nan each a grodadh fo theas laidir na greine cha'n 'eil dad a's cinntiche na gu 'm bi tinneas am measg nan saighdearan. Bha e air aithris o chionn treis a dh' uine gu robh a phlàigh ann an Durban agus ann an Capetown; agus ma tha e fìor gu bheil i air bristeadh am mach an aiteachan eile dh' fhaodadh gun tigeadh crìoch gu h-aithghearr air a chogadh, agus sin ann an dòigh ris nach robh mor dhùil.

Tha Seumas Mac-Gilleain, Rathad a Chleirich, a sgrìobhadh ugainn mar a leanas, agus tha sinn a' creidsinn nach eil e 'g radh facal nach fhaodadh na ceudan de chinn theaghlach eile a radh mu 'n timchioll féin. Mar is motha ni MAC-TALLA 's an dòigh so, 's ann is fhearr, oir 'se beothachadh agus cumail suas na Gàilig is prìomh aobhar air a bhi 'ga clur am mach, agus cha'n eil seòl a's fhearr air sin a dheanamh na a bhi teagasg do 'n chloinn 's do'n òigridh a bhi leughadh na cainnt mhàthrail 'sa gabhail tlachd innte. Tha Mr Mac-Gilleain ag radh:

"Tha ur paipear a' deanamh feum mor na m' theaghlach-sa. Tha ceathrar chloinne agam, an t-aon a's sine ceithir bliadhna deug a dh' aois, agus an t-aon a's òige ochd bliadhna. Leughaidh gach aon dhiubh a' Ghàilig gu math, ged nach d' fhuair iad leasan riamh, no cuideachadh o neach sam bith, ach le iad fhein a bhi feuchainn ri bhi leughadh a phaipeir Ghàilig. Thòisich iad aig na Sanasan an toiseach, an sin thug iad dh' ionnsuidh nan naigheachdan, agus an deigh sin an leughaidh eile, gus an nise nach eil àireamh dhe'n phaipear a tigh'n dh' ionnsuidh an taighe nach eil iad a leughadh o cheann gu ceann."

LUACH

ANABARRACH.

Cot-Uachdair air \$5.25.

Tha Cotaichean-uachdair air an creic an eile air pris moran na 's airde na so, nach eil faisg cho math ris, ann an aodach no ann an deanamh.

COTAICHEAN A'S FHEARR

AIR PRISEAN EILE.

\$5.75, \$7.50, \$8.00, \$12.00

F. H. REYNOLDS,

AN STOR
Mattheson, Townsend & Co.
air Sraid Shearlot.

Th an Stor Mhor Innsridh

: : a tairgsinn : :

.500 Brat-leapach.

air an deanamh leis a' chuideachd ainmeil Alaska Feather & Down Co. Ri bhi air an creic mu 'n toisichear air gabhail luach an stuic. Smaoinich fhein: Brat-leapach math air

\$1.50

Agus mur cord e riut an deigh dhut a thoirt leat, gheibh thu t' airgead air ais.

GORDON & KEITH,

SIDNI, C. B.

A. T. GRANT, Manager.

THE

Nova Scotia Furnishing Co.,

LIMITED.

A chuideachd a's motha tha 'n Canada air son deanamh us creic .....

AIRNEIS - TAIGHE 'S BRAIT - URLAIR.

THA STOC MOR DAONNAN AGAINN AIR LAIMH 'NAR TAIGH-CEANNACHD AIR

Sraid Shearlot, . . . Sidni.

Tha sinn a' creic gach seors' innsridh air an cuirear feum am broinn taighe, Tha ar prìsean ceart. Taghail againn.

"Ceannaich o'n Chuideachd a's Motha, 's caomhain t' airgead."

AMHERST BOOT & SHOE Mfg. Co.,

Amherst, N. S.

A Chuideachd Ghriasachd a's Motha tha 's na Roinnean Iseal.

Tha ar Brogan, agus gach seorsa caiseirt a tha sinn a deanamh, an deigh ainm mor fhaotainn.

Tha Mr. D. F. Domhnullach, a Stellarton, a' cur euairt os ar leth air Ceap Breatunn 's taobh an ear Nobha Scotia, uair 'san raidhe. Ann am baile Halifax tha sinn a' cumail aig 153 Granville Street.

NAIGHEACHDAN.

Tha fear dhe na Vanderbilts—Alfred G.—air ùr-phòsadh, agus chuir e beagan lathaichean seachad o chionn ghoirid ann am Montreal. Nuair a bha e anns a' bhaile sin cheannaich e còta-béin d'a mhnaoi air an do phàigh e ceithir mìle dolair!

Chaochail duin òg a mhuinntir Cheap Breatunn, Iain M. Moireastan, ann an Grand Forks, B. C., Di-luain s'a chaidh. Fhuair e a bhreth us àrach ann an St. Peter's. Bha e 'na fhear-lagha, agus chaidh e am mach do Cholombia Bhreatunnach o chionn dha no trì bliadhnaichean air ais.

Bha teine mor ann am Montreal air an t-seachdain s'a chaidh, a loisg togalaichean a b' fhiach leis na bha 'n am bròinn còrr us trì mìlean dolair. Chaidh aon togalach fiachail a losgadh—togalach *Bord na Malairt*,—bhatar an dùil nach b'urrainn do theine deargadh air an togalach so idir, ach ghabh e a cheart cho bras ri càch.

Ged a thatar a' gabhail na deighe air an acarsaid, cha 'n eil i dad tuilleadh us sàbhailte. Chaidh Artar Ingraham troimpe Di-màirt s'a chaidh 's e 'coiseachd thairis oirre as a bhaile. Bha e mu uair 'gu leth anns an uisge mu 'n d'rainig cuideachadh e; bha e fad na h-ùine sin a greimeachadh ris an deigh. Air an latha sin fhéin chaidh gille beag a bha mach a sceatadh fodha, agus mur b' e tapadh a chompanach bha e air a bhàtadh.

Cha 'n ann a mhàin air Loch Ainslie a thatar a' cladhach air son, no a' faotainn na h-olla. Bhuailleadh cuisle mhor ann an Texas air an t-seachdain s'a chaidh, agus thòisich an olla air spùtadh suas cho àrd ri leth-cheud troigh dh'an adhar. Bha e cho làidir 's nach d' fhuair stad a chur air gu ceann choig no shia lathaichean, agus anns an ùine sin thatar a' meas gu 'n d' thainig ceud gu leth mìle baraille dhe'n stuth a bh' ann os cionn talmhainn.

Bha Iain Mac-Fhionghain, am fear a tha 'g obrachadh na drochaide tha thairis air na Narrows Mhora, air a thoirt gu cùirt ann an Sidni Di-mairt s'a chaidh. Bhatar a fàgail air gu robh e cur mail air na treineachan le bhi cumail na drochaide fosgailte nuair bu chòir i bhi dùinte; ach aig a' chùirt cha robh fianuis 'na aghaidh a dhearbhadh sin air, agus chaidh a shaoradh. Tha e a nise 'maoidheadh an lagh a thoirt dhiubhsan a bha a' toirt droch cliù air mar sheirbhiseach an rathaid-iaruinn.

Maduinn na Sàbaid s'a chaidh bha na seirbheisean ann an eaglaisean a' bhaile air an cumail mar chuimhneachan air beatha agus bàs Ban-rìgh Victoria. Tha an togalach anns am bheil oifis a phuist agus tigh na cusbuinn air a chòmhdach ann an dubh, agus mar an ceudna an togalach anns am bheil oifis a' bhaile. Tha na brataichean uile 'n crochadh ri leth-chrann gach latha o'n chaochail Victoria, ach a mhàin Di-ciaduinn, an treas latha fichead, nuair a bha Prionnsa Wales air a mhionnachadh a stigh mar Rìgh Iomhar VII.—an latha sin bha na brataichean air an cumail ri ard-chrann gu dol-fodha na gréine. Bidh Di-satharna air a chumail mar latha bròin, agus bidhear a losgadh urcharichean leis na gunnathan mora aig àm an tiodhlacaidh.

Bha trioblaid anns na factoridhean-bhròg an Cuébec o chionn ghoirid, an luchd-obrach a' cur an aghaidh inneal-an ùra bhatar a cur a stigh. Ach gu fortanach chaidh cùisean a cheartachadh, agus chaidh na daoine air ais a dh' obair.

Tha moran tinneis air feadh a bhaile 's na dùthcha aig an àm so. Tha an t-side gle mhi-fhallain. Tha an *grippe* a' cur air moran ach cha 'n eil sinn an dùil gu bheil an euslaint sin buileach cho dona 'sa bha i bliadhnaichean roimhe.

Thachair droch sgiorrachd ann am Bowmanville, Ontario, air maduinn na Sàbaid s'a chaidh. Bha carbad a bha dol tarsuinn an rathad-iarruinn air a bhualadh leis an inneal-smùide, agus bha 'n triùir a bha ann, gille agus dithis nighean, air am marbhadh.

Aig cùirt a bha air a cumail ann am baile Halifax air an t-seachdain s'a chaidh, bha sianar air am faotainn ciontach de bhristeadh a stigh do thaighean air son meairle dheanamh. Fhuair fear dhiubh coig bliadhna, fear eile ceithir bliadhna, agus càch da bhliadhna 'n urra dhe'n tigh-obrach.

Bha side anabarrach briagha againn mu'n bhliadhna 'ùir, brata math sneachda air an làr, agus deagh roidean sleighe ann fad faisg air mìos. Ach o chionn faisg air da sheachdain air ais, thainig caochladh mor air an t-side, agus uaithe sin tha'n t-uisge sileadh gu trice, agus tha an t-side fliuch, mi-fhallain.

Tha an Riaghladh Breatunnach an deigh leth-cheud mìle de dh' eich 's de mhiulaidean a cheannach ann an Staid Kansas air son an airm ann an Africa mu Dheas. Thòisich eadh air aiseag nam beothaichean a null air an t-seachdain so. 'S e coig ceud deug an àireamh a's motha ghabhas cur a null air aon soitheach; bidh mar sin luchd trì soithichean deug air fhichead ann dhiubh.

Tha sinn duilich a chluinntinn gu bheil Dombull Mathanach, an ceann-àiche, a fuireach ro-thinn. Tha moran chairdean aig Mr Mathanach am meas leughadairean MHC-TALLA aig am bi co-fhaireachdain ris 'na thinneas. Tha Cailean Siosal, am fear lagha, gle iseal o chionn còrr us seachdain. Tha Seumas Patterson, aig na Forks, mar an ceudna gle thinn o chionn mìos air ais. Tha an triùir dhaoine so gle mheasail aig na h-uile, agus b' e ar dùrachd 's ar guidhe dhaibh gu 'n biodh iad an ùine ghearr air an aiseag gu slàinte.

Tha taghadh luchd-riaghlaidh a' bhaile ri bhi air a dheanamh Di-mairt s'a tighinn. Air son àrd-bhailidh-eachd a' bhaile tha Ualter Crowe, agus Cailean Mac-Fhionghain a ruith. Air son aiteachan-suidhe 'sa chomhairle tha 'ruith:—Anns a' cheud roinn dhe 'n bhaile, W. A. G. Hill, agus Iain A. Young; anns an darra roinn, Tormad Domhnullach, Howard Caimbeal, agus Tearlach Hill; anns an treas roinn Domhnull Domhnullach agus D. A. Camaran; anns a' choigeamh roinn, Ailean Mac Leoid, Alasdair Fyfe, Uilleam Fitzgerald, agus Niall A. Mac-a-Phearsain. Anns a' cheathramh roinn tha H. S. Ros, agus Edward Keefe air an taghadh gu h-aon-ghuthach. Is roinnean ùra an ceathramh 's an coigeamh, agus mar sin tha da chomhairleach air an taghadh leis gach aon dhiubh.

Reic-a-mach Mhor

DE

dh' Aodach Deante,
Cotaichean-Uachdair,
agus Aodach Cloinne.

Tha sinn a dol a chreic na th' againn de dh' Aodaichean romh dheireadh na bliadhna. Is e so creic a's motha bh' ann am bliadhna, agus is coir dhut an cothrom a ghabhail air thu fhein a chomhdach air choinneamh a gheamhraidh, fhad 'sa dh' fhaodas tu sin a dheanamh cho saor.

H. H. Sutherland & Co.

SEALL ANN AN SO AIR
AN ATH SHEACHDAIN

..Airson Sanas bho..

KELLY & DODGE,

Dealbhadairean, . . . Sidni, C. B.

BRATAN EACH = = =

Tha stoc iomlan dhiubh againn, agus air prisean a tha ceart.

Bein Shleigheachan

anns na seorsachan a leanas: Musk Ox, Gobhar Dubh, Gobhar Glas, Wombat, agus bian ainmeil an Saskatchewan Buffalo.

F. Falconer & Son, Luchd-reic Charbad, Acuin agus Thrunc-aichean, - - SIDNI, C. B.

Tha againn air an rathad a' tighinn

Luchd ear de FHLUR MATH Teaghlach

a theid againn air a chreic riut fhein 's ri do choimhearsnaich air

\$4.00 am Baraille fhad 'sa mhaireas e.

Is fhiach e a h-uile sent de

\$4.25 am Baraille

F. & J. MORLEY, D rochaid an Rathaid Iaruinn, SIDNI, C. B.

BLIADHNA THEARLAICH.

LE IAIN MAC-CHOINNICH.

CAIB. XXVIII.

Thriall am Prionns' agus O'Neill gu Beinne-Mhaol gun stad: n-an turas thàrladh dhaibh tuiteam air bothan àiridh a bhunadh do dh'fhear Airidh-Mhuillinn, (bha e 'n tràth sin m'a mheadhon òidheche.) Rinn am Prionnsa 'shineadh ann an toman luachrach air cùl a' bhothain, agus chaidh O'Neill a staigh; ach co a chitheadh e measg nighean na h-àiridh ach a mhaighdean mhaiseach iomraiteach sin Fionnaghal Dhòmhnallach, nighean do shean fhear Airidh-Mhuillinn, agus piuthar do 'n duin' òg do 'm buineadh an àiridh chum an robh iad a nis air tighinn. Chunnaic O'Neill an ribhinn so roimhe ann an taigh Mhic-Ic-Ailein air dha bhi uair eigin roimhe sinn ann an Ormaicleit. Bha fios aige gun robh a mhaighdean so an deagh rùn do'n Phrionns' agus dh'fheoraich e dh' i:—"An robh fios aic' an robh luchd-torachd Thearlaich a dol a rannsachadh Beinne-Mhaol a màireach." Thuir Fionnaghal "nach rachadh iad ann a màireach, ach gn' n robh iad gu bhi ann an earthar gu beachdaidh." Thuir O'Neill a' sin "gu 'n tug e caraide ga h-amharc," dh'fheoraich Fionnaghal, "an e 'm Prionnsa." Thuir O'Neill gu 'm b'e; agus air ball chaidh e air toir Thearlaich, agus thainig e steach do 'n bhothan; chuir e fàilte shuillbhear air Fionnaghal, a's rinn e suidh air fàilean a measg nan gruagaichean. Cha b' fhada bha e na shuidh gus an tug a' bhannarach dha làn mìos bheag Lochluinneach de ghruth 's de dh' uachdar, ni a thainn ris, thasa gràdh, n'a b'fhearr no aon bhiadh air na bhlaic e riabh.

Mu'n téid mi na 's faid' air m' aghaidh le'm sgeula cuiridh mi sios Eachdraidh Fhionnaghail Nic-Dhòmhnallach ni's mionaideiche, Bu Nighean i do shean fhear Airidh-Mhuillinn ann an Uidhist-a-chinne-Deas, chaochail a h-athair ma ochd bliadhna roimh 'n àm sin, agus bha a' màthair air a h-ath phòsadh ri Uisdean Dòmhnallach, Fear Armadail 'san Eilean Sgiathanach. Bha Fionnaghal mar bu tric a tuinich ann an Aramadail maille ri màthair agus r'a h-oide, Mr M'Dhòmhnallach, a bha air a' cheart àm sin na cheannard air a h-aon dheth na cuideachdan a bha 'n tòir air Tearlach. Ged do thàrladh do dh' Fhionnaghal a bhi mu'n àm ud an Uidhist, cha robh i ach air ùr thighinn a nall as an Eilean-Sgiathanach do dh' Airidh-Mhuillinn a dh' amnarc a bràthar a bha fathast a còmhuidh sa' bhaile sin ann a fearann athar. A nise, bha Fionnaghal agus baintighearna Mhic-Ic-Ailein anabharrach mòr ma chéile, agus a thaobh nach robh Ormaicleit ach taean beag bho Airidh-Mhuillinn,

bhiodh i mar bu tric' anns a chisteal maille ris a bhaintighearn. Thàinig i-féin agns caileag a bha còladh ridhe thun na h-àiridh so (anns na dhòmhlaidh i' m Prionnsa) m'a bheul an amoich air dhaibh a bhi air turas do dh' ionad àraidh eile de'n dùthaich, agus a thaobh gun robh an òidheche fluich, chuir i roipe fantainn 'san taigh-àiridh gu madainn.

Thuir am facal "gur luaithe deoch na sgialachd," air an aobhar sin cha do chuir am Prionns' an céill do dh' Fhionnaghal an cuinnard agus an teannachd ann an robh e gus na chuir e crìoch air a mhéis ghruth' a's uachdair, thuir e'n sin gum bu chomasach dhise na'n bu deòin leatha 'fhòir bho làmhnan nan eas-càirdean a bha cho dian an tòir air, dh' fharraid Fionnaghal cia mar bu chomasach dhise, nach robh ach na boireannach air bheag cumhachd gnìomh cho euchdach ris a' sin a dheanamh 's na dùthchannan uile fo luasgan le eagal au luchd-tòrachd? Thuir am Prionnsa gum faodadh i Litir-cead-siubhail dh' i féin agus d'a mnaoidh-mhuinntir, fhaactainn bho h-oide fear Aramadail, agus gu'm falbhadh e lea fo ainm bean-mhuinntir air éideadh ann an trusgan mnà, a chum taigh a màthar san Eilean Sgiathanach far am faodadh i a chumail an cleth gus an rachadh gach cuinnard uile tharais. Thuir Fionnaghal chòir nach robh fios aice san àm cia mar fhreagradh sin d' i ach gu 'n cuireadh i combhairle ri baintighearna Mhic-Ic-Ailein a bha i cinnteach a dheanadh dicheall air còmhaidh leò chum na crìche sin na 'm faiceadh i chùis coltach: "air an àm" ars ise, "cha 'n urrainn mi tuilleadh a ràdh mun chùis ach leigidh mi fhios thugaibh tràth a màireach." Air dh' i sin a ràdh, ghuidh e soiridh lea air an òidheche sin, agus thriall e-féin agus O'Neill gu monadh Chòradail far an robh iad a' cur rompa chuid eile de'n òidheche chur seachad.

Air madainn an ath latha thog Fionnaghal agus a bean-mhuinntir orra do dh' Ormaicleit, chum a còmhairle chur ri baintighearna Mhic-Ic-Ailein mu'n chùis; air dhaibh a bhi dol a null thar an fheoghail eadar Beinne-Mhaol a's Uidhist a' chinne-deas, a thaobh nach robh litir-cead-siubhail aig a h-aon aca ghabh an luchd-tòire an làimh iad nan dithis: Chuir na h-oifigich na h-urraid de cheisteachan cruaidhe air Fionnaghal, agus cha robh iad idir riarichte leis na freagairean a bha i toirt seachad: air an aobhar sin chum iad an làimh i anns an taigh-fhreiceadain rè na h-òidheche gus an tigeadh an ceannard sa' mhadainn chum a ceasnachadh as ùr. Air madainn an ath latha thainig an ceannard, Fear Armadail, agus faigh ear a dhalta Fionnaghal an làimh anns an taigh fhreiceadain, ach a thaobh gun robh e na dhuine daontachachail, agus comh-fhulanghas aige

Cuireadh

Tha sinn a toirt cuireadh do gach aon a leughas so tigh'n a choimhead oirnn agus amharc air an stoc a tha sinn a' cumail. Tha againn aig an àm so:—

LUCHD CAR DE MHIN BHUIDHE.

FLUR, am baraillean 's am pocannan.

PRONN, VINEGAR, SPIOSRAIDH,

MOLASSES, PICKLES,

agus gach seorsa BATHAIR-CHANNAICHEAN.

R. H. L. YOUNG & Co.

AN TOGALACH A CHAIPT. MHIC-NEILL,

Aig Oisean Sràidean Shearlot agus Townsend.

. . . AODAICHEAN DEANTE . . .

COTAICHEAN-UACHDAIR foghair us geamhraidh, fad agus goirid, do dhaoine 's do ghillean. REEFERS do gach neach a tha 'g an iarraidh, air prìsean cearta. DEISEACHAN de dh' iomadh seorsa, do shean us og, agus air na prìsean a's isle. Tha sinn cuideachd a' cumail

Stoc lan de Leintean, agus gach seorsa Aodaich-
iochdair, Colaiean, Cufaichean, Neckties.

Agus 's ann againn a tha 'n stoc

Thruncaichean is Mhaileidean

a's motha tha 'n Nobha Scotia.

Taghail a stigh. Cha mheas sinn 'na dhragh sam bith am bathar a shealltuinn dhut.

THE MARITIME PREMIUM CO. Ltd.,

Sraid Shearlot, Sidni, C. B.

G. K. Cochran, Mgr.

* Stor Leabhraichean Phattillo *

air a h-ur-fhosgladh ann an

Togalach a Mhac-Talla,

agus anns am bheil an stoc a's motha 's a's saoire de

Bhathar Paipeir 's de

Bhathar Boidheach * * * * *

a chunnacas riamh an Ceap Breatunn.

* TAGHAIL A STIGH AGUS FAIC. *

The . . .

**Scottish
Clans** and their Tartans.

Is e so is ainm do leabhar beag luachmhor a tha 'toirt eachdraidh nam Fineachan Gaidhealach, agus dealbh a' Bhreacain a bhineadh do gach Fine,—mar an ceudna gach "Iollach-Catha" agus "Suaicheantas" a bhiodh na Fineachan a' cleachdadh an am catha. Gheibh thu an leabhar so leis a phost ma chuireas tu ceithir tasdain (80 cents) gu
ALEXANDER BAIN,
Port Hawkesbury, Cape Breton.

C. P. MOORE,

BATHAR CRUAIDH,

Iarunn, Uidheaman Saoirsneachd, Uidheaman Gaibhneachd, Tairnmean, &c.

SIDNI,

J. M. FULMER,

FEAR-ANNLACAIDH US

SPISRIDH.

Oisean Sràidean Falmouth us Bhentick,

SIDNI, - - - C. B.

L. L. GULLIVAN,

CEANNAICHE FEARAINN.

FEARANN US TAIGHEAN RI 'N CREIC ANNS GACH CEARNA DE SHIDNI.

AIRGEAD GA THOIRT SEACHAD AIR RIABH. Victoria Block, So. Charlotte St.,

SIDNI,

- - - C. B.

ris a Phrionns', ann an àite Fionnaghal a cheasnachadh, is ann a rinn e gach ni bha na chomas a chum còmh-nadh lea ann an gnìomh na tròcair, agus agriobh e litir-cead-siubhail na h-ainm féin na mnatha-muinntir, agus ban-Eireannach, da'm b' ainm Beti Bure, be sin an t-ainm a bha 'm Prionnsa gu fhreagairt 'nuair a chuireadh e uime an trusgan bainionn: sgrìobh e litir eile gu màthair Fhionnaghail a bha Beti Bure, (am Prionnsa) gu ghiùlan g'a h-ionnsaidh, anns an robh teisteanas Beti féin air a chur sìos gu cliuteach, da moladh mar dheagh searbhannt, thuirt e gum bu chaileag Eireannach i a bha ana-bharrach math air calanas, a chuireadh na h-uile ghoireas a bhunadh do thaigh tuathanaidh, no duin'-uasail air aghaidh gu gasta.

Air do dh' Fhionnaghail na lit-raichean so fhaotainn chaidh i gun stad do dh' Ormaicleit a chur a comhairle ri Baintighearna Mhic'Ic-Ailein. Gun a bheag a mhaile dheanamh an sin dh' fhalbh i féin 'sa bhaintighearn' agus dithis na thriuir do bhaintighearnan òg eile a bha air sealladh de'n Phrionns' fhaicinn gu monadh Chora-dail; air daibh a dhol a steach do bhothan na beinne fhuair iad a mhòr-achd rioghail a' rostadh cridhe agus ghrùdan caorach air dealg seilich, thug an sealladh so air cuid dheth na bhaintighearnan òga bu mbaoth-chridhich' na càch toiseachadh air gal. An sin thòisich am Prionnsa le falaghà air togail an cridhe, agus thuirt e ruitha gum bu mhath do gach rìgh air domhain gun tigeadh iad tro cho leugh a deachainn 'sa thainig esan. Shuidh iad an deigh sin gun dinnear, Fionnaghail Nic-Dhòmhnuill air a dheis agus baintighearna Mhic'Ic-Ailein air làimh ehlà. Mu'n àm sin bha bàta le làn sgioba air bhog aig a chladach ulamh gu seòladh leis 's le Fionnaghail ge be uair a b' àill leo.

Fòs, air dhaibh a bhi gabhail an dinneir thainig teachdaire, a's anail na uchd, a dh' innse do'n phairti gun tàinig an dearg-nàmhaid sin, Iain Caimbeul a Mhaim-Mhòir, do Bheinne-Mhaol le feachd lionmhor shaighdearan. Cha luaithe chuir an teachdaire sin an céill uirsgeul féin, na thainig gill' eile 'g ràdh gun chuir long chogaidh pàirtidh air tìr ann an Oirmicleit, agus nach robh iad a' fàgail eùil no ciall gun rannasachadh, air tì an fhògaraich Rìoghail fhaotainn an làimh. Air cluinntin sin do bhaintighearna Mhic'Ic-Ailein, mheas i iomchuidh tearnadh gu baile, air eagal gun dùisgeadh i bhi bho'n taigh an-amharas a measg na pàirtidh. Air dhi am baile ruidhinn dh' fheòraich caiptin na luinge iomadh ceiste dh' i ma dheighinn. C' àit an robh i, thuirt ise gu'n robh i 'g amharc neach tinn uireasach a dh' air taobh thall a bheal-aich. Tacan an deigh sin chaidh Mac'Ic-Ailein agus a bhaintighearna

a ghlacadh agus an giùlan air luing gu riuge Lunnainn air son a' chaomh-neis a nochd iad do 'n Phrionnsa.

B' éigin do'n Phrionnsa nise deal-achadh ris an fhear ma dheireadh dheth a chàirdean dealaidh O'Neill, ghuidh an gille bochd gu dùrachdach gu'n faodadh e dheagh mhaighistear a leantuinn n'a b' fhaide air a thuras sgith! ach thuirt Fionnaghail ris, gu'm b'fhearr dha deanamh air a shòn féin, mar dh' fhaodadh e, gun deanadh gille Gallda mar bha e-san am brath gun teagamh, nan tarladh dhaibh a thigh-inn an àite cunnairt, gu h-àraidh, a thaobh nach robh facal ma dhéighinn anns an litir-cead-siubheil. Beagan ro mheadhon latha, air di-dòmhnaich an t-ochdamh latha fichead de mhios meadhonach an t-Shàmhradh shon-raich iad seòladh thar Chuan-sgith, a dh'aon ole no éigin da'm faodadh tachairt. Air an aobhar sin sgeud-aich Fionnaghail an Prionns' ann an gùn do dh'anard soilleir cotabàn cùbhrainn, criosan geal air a bhial-thaobh, agus cleòca de chamaileid lachduinn air uchdar, air a dheanamh anns an fhasan Eireannach le cinneabharr do 'n cheann. Air dhaibh gach nidh fhaotainn réidh ghluais iad chum a' bhàta, agus Niall mac Eachuinn Dhòmhnullaich, (comhdalta do sheana Mhac'Ic-Ailein,) mar ghille freasdail aig Fionnaghail. Ràinig iad a nis' an cladach, (a bha gréis mhath air astar bho Thuineach Beinne-Còradail,) gu sgith, fuar, fluich, bheothaich iad teine ann an glacaig dlù do'n lic aig an robh am bàta na laidhe a chum an cumail blàth gu ciaradh na h-òidheche, an t-àm a shònraich iad am bata chur fa-sgaoil agus an cuan a ghabhail, cha b'fhada bha iad da'n garadh 'nuair a chunnaic iad ceithir bàtaichean Fin-each, làn de dhaoine fo àrmachd, a' deanamh do réir coltais air tìr, far an robh am bàta aca féin na laidhe, thug eagal gum mothaicheadh na naimhdean do'n ceò orra teine chur às. Ach gu seabhach sheòl na bàtaichean suas gu deas gu 'n uidhir a's amharc a dh' ionnsuidh na tìre ged nach robh iad ach ma thuaiream urchair gunna bho 'n àite robh am Prionns' agus a phàirti 'n-an laidhe am measg an fraoich.

M'a oehd uairean 'san fheasgar, chaidh Tearlach agus a phàirti do 'n bhàta, agus sheòl iad bho eirthire Beinne-Mhaol, gun sùil nàmhaid da'm faicinn, agus ghabh iad thar Chuan-sgith a dh'ionnsaidh an fhearuin Sgiathanaich. Faodaidh sinn a nis' a thoirt fa-near ged bu tric a chaol-thearainn am Prionnsa féin bho phainn-trich a nàmhaid gu'n do thuit a luchd-leamhuinn gu léir ach Imher Bure agus O'Suilbhan 'n-an làmhan. An ceann thrì latha an deigh do Thearlach am t-Eilean-fada fhagail thainig long Fhràngach, le sia fichead fear gu Uidhist a Chinne-Deas, los a ghiùlan do'n Fhràing, chaidh O'Suilbhan air ball gu bòrd agus dh' fhalbh e lea, thaobh gun sheòl i air an òidheche sin féin, air dhaibh a chluinntinn gu'n dh'fhàg am Prionns' an dùthaich. An ceann latha no dhà an deigh sin ghlac-

adh O'Neill, agus chaidh a chur gu prìosan an Tùir an Lunnainn. Bha Domhnall Mac-Leòid fad iomadh latha na fhear cuim air feagh bheanna-taichean an Eilein-Sgiathanaich; fadh-eòigh, air a' chùigeamh latha de mhios mheadhonach an t-Shàmhradh, chaidh a ghlacadh, agus a ghiùlan a chum an Tùir Lunnainn far na chum iad e 'na phrìosanach fad iomadh latha. Bha Imher Bure n'a bu shealbhaiche, ghabh e didean ann an uamhaig ann an ionad uaighneach de na h-Earadh, a' tighinn beò mar a bh' fhearr a dh' fhaod e air iasg a's sithinn, gu àm nasgaidh na saorsa do gach fògarach sa' bdladhna 1747. Chaidh e às na h-Earadh do Dhunéideann far an deach e'n seilbh na h-oibreach bu ghnàth leis ro' àm a' chogaidh. Chaith e deireadh a laithichean anns a' bhaille-mhòr sin gu taingeil, toilichte 'g òl leanna agus ag aithris a sgebil.

SANAS.

THA mi ag iarraidh duine math stuama, eadar 30 us 45 bliadhna dh' aois, gu dhol a dh' obair air fearann aig St. Esperit, an Ceap Breatann. Bheir mi tuarasdail math do dhuine fhreagras orm. Bidh cosnadh aige fad na bliadhna, agus bidh e air a phàigheadh uair 'sa mhios. 'S e duine a mhuinntir Eilean a Phrionnsa a b' fhearr leam. Sgrìobhadh e ugam, ag innse cia fhad 'sa bha e ri tuathanachas, agus ainmicheadh e an tuarasdail a bhios a dhith air. Seoladh e a litir gu

JOHN D. McDONALD,
Torge House, Salamanca, N. Y.

no gu
MRS. JOHN D. McDONALD,
St. Esperit, C. B.

Bathar Cruaidh Tuaghannan . .
Saibh . . . . .
Locraichean . .
Glaskan . . . . .
Tairnean . . . . .
Sgianan, etc . .

Aonghas Mac Leoid.

Paipear-balla . .
Paint . . . . .
Oila . . . . .
Putty . . . . .
Varnish . . . . .
Gloine . . . . .
Etc., etc. . . . .

WONDERFUL RESULTS . . .
OF THE
New York Life Insurance
Co.'s Policies.

Agent the New York Life Insurance Co., Sydney, C. B.

DEAR SIR:

The memoranda attached show that 20 Year Policies maturing in 1899, on the ordinary and 20 payment life plans have furnished 20 years insurance at \$9.00 to \$12.00 per \$1000, and an investment of the balance of premiums at from 6 per cent. to 7 per cent. compound interest; while the Endowments are paying 4 per cent. compound interest on the total premiums paid with the life insurance—20 years—free.

Can any other company show such results—at same premium rate—for past 20 years? Or can you beat it for Savings, Investment, or Insurance anywhere?

Yours truly,
THOS. A. BUCKNER
 Superintendent of Agencies.

MACEachuinn & MacCabe,
FIR-LAGHA.
 Ceannach us creic fearainn, Airgead Iasaid, &c., &c.
 A. J. G. MACEachuinn. IAIN J. MACCABE.

HEARN & MacDONALD,
FIR TAGRAIDH, NOTAIREAN,
 &c., &c.
 SIDNI, - - - C. B.
 D. A. HEARN. FIONNLAIDH DOMHNULLACH.

ROS & ROS,
FIR-LAGHA, NOTAIREAN, &c.
 Airgead ri thoirt seachad an iasad.
 SIDNI, - - - C. B.
 UISDEAN ROS. HOWARD S. ROS, B. A.

H. A. JONES, M. D., C. M.,
LIGHICHE,
 OIFIS: Ri taobh stor Aonghais Mhic Guaire.
 SIDNI, - - - C. B.

J. J. ROY, M. D.,
 OIFIS:—Os ceann Stor C. P. Moore.
 A CHOMHNUIDH:—An tigh C. W. Hill.
 SIDNI, - - - C. B.

W. M. COWPERTHWAIT, M. D.
 OIFIS: An togalach Mhic-Talla air Sraid Shearlot.
 AITTE-COMHNUIDH: Tigh Mrs. McCurdy, air Lover's Lane.
 Phone 227. Phone Oidhche 47a.

DR. G. T. MACGILLEAIN,
DOTAIR FHIACAL.
 OIFIS:—Os cionn Stor Harrington.
 SIDNI, - - - C. B.

F. O. PETTERSON,
CEANNAICHE TAILLEAR.
 Oisean Sraidean Sheorais agus Phitt,
 SIDNI, - - - C. B.

NIALL MAC FHEARGHAIS,
CEANNAICHE-TAILLEAR.
 Na h-Aodaichean a's fhearr agus na Fasain a's tìre.
 SIDNI, - - - C. B.

J. E. BURCHELL,
URRASACHADH BEATHA AGUS TEINE
 anns na cuideachdan a's fhearr am Breatunn 's an America.
 SIDNI, - - - C. B.

C. R. BOWN,
URRASACHADH TEINE AGUS LEACAN GLAINE.
 SIDNI, - - - C. B.

C. V. WETMORE,
URRASACHADH TEINE, BEATHA, SGIORRAIDH, & LEACAN GLAINE.
 An tigh a Chommercial Bank,
 SIDNI, - - - C. B.

Oran nan Cat.

Rinneadh na rannan a leanas le Niall Mac-a-Bhiocair (Niall Ruadh Mor) a rugadh ann a Bhallaigh, an Uidhist a Chinn-a-tuath. Thainig e do Cheap Breatunn mu thri fichead bliadhna air ais. Rinn e iomadh òran san dthàigh so. Ma tha gin dhiubh air chuimhne aig leughadair sam bith bhithreamaid gu mór na chomain na 'n cuireadh e ugainn iad; oir tha àbhachdas "Oran nan Cat" a toirt oirnn a chreidsinn gur math a b' fhiach iad an cur an clò. Bha "Oran nan Cat," ma 's fhìor, air a dheanamh aig banais fìdhleir. An deigh na bainne chruinnich àireamh de chait an àite far an robh a phìob-mhor air a cur a thaobh, agus an deigh sabaid gu h-eagallach feuch co aca a gheibheadh an roinn bu mhòtha de mhàl na pioba, shrac iad as a cheile i. Anns a cheud rann tha am piobaire a caoidh sgrìos na pioba, agus an deigh sin tha na cait a cur an ceill am barail fhein mu 'n chuis:—

Oidhche banais an fhìdhleir
Bha mi inntinneach eutrom,
Mo chridhe mire ri 'm inntinn,
'S bha gach nì leam a' géilltinn;
Pìob nan dos 's i fo m' achlais,
'S dheanainn caismeachd do cheudan:
Mu 'n d' thàinig deireadh na h-oidhche
Cha robh mìr dh' i ri chéile.

SEISD—Bheir mi o raill òho
Agus o raill éile,
Bheir mi o raill òho
Agus o raill éile;
Bheir mi o raill òho
Agus o raill éile,
Gur e mis' tha gu tìrsach,
'S mo chruit-chiùil air mo thiréig-sinn.

Thuir an cat a bha 'n Langais,
"Tha mo cheann air dhroch cìreadh,
'S tim dhomh féin a bhi sealltuinn
Cìod e 'n t-àm tha e dh' oidhche;
'S mor gu 'm b' fhearr leam bli 'n còs
Aig amhuinn Lónaidh 'n am shìneadh,
No na fhuair mi 'phìob Dhòmhnùill,
'S chaidh an ceòl feadh na fìdhle."

Thuir an cat a bha 'n Cìrean,
" 'S tim dhomh féin bhi dol dachaidh,
Ma 's a maith cath nan iongnan
Tha mi sgìth dhe 'r cuid sabaid."
Thuir cat mor Bun-na-dìge,
" Mo chluasan féin air an sracadh:
'S mor gu 'm b' fhearr leam i Dhòmhnùill,
A' bhi gu ceòlmhor fo d' achlais."

Thuir an clot-cheannach duaichnìdh,
An cat ruadh a bh' aig Dhòmhnùill,
'S a dhà thaobh air an gualladh,
Mar chaidh fuachd ann le reòtachd:
" 'S fad o'n chail thu na cluasan
Mu 'n an truaileachd a' d' òige,
Bhiodh tu crògnadh an uachdair
A muigh aig buailtean na mòintich."

" Eisd, a shìongaire lachduinn,
Mu 'n cuir mi asad an t-eanchainn;
De chuir thusa gu baile
'Chur na h-athais sin ormsa?
Ma chail mise na cluasan,
Cha b' ann mu 'n truaileachd a dh' fhalbh iad,
Ach droch easalint a bhuaill mi
'S thug iad nam gus mo theannacs' iad."

Thuir cat Dhòmhnùill na Camairt,
" B' fhearr domh fantail 's a mhòintich;
'S daor a phàigh mi mo shuipeir
No na dh' ith mi no dh' òl mi.
'S ann a chail mi mo shùilean,
Ge b' e 'n cù bha 'g an sgròbadh,
Air son craicinn seann rùda,
'S gur e m-n thug a chlàimh dheth!"

Thuir cat Thormoid* 's e labhairt,
" Thèid bhur sparradh am prìosan,
Bho 'n tha mise 'n a' m' Earraid,
'S duine daingean bho 'n Rìgh mi;
Thèid bhur glacadh mar mheirlich
Bho nach tàmh sibh an oidhche,
'S dòch' gu 'm faic mi 'n glas-làmh
Gu tigh guard am Port-rìgh sibh."

* Bha Tormad 'na fhear dreuchd fo 'n rìgh, agus bha an cat aige, mar a bha nadarra gu leor, a gabhail ceannais os ceann chaidh.

Seachran Seilg.

AM BARD LUIDEAGACH.

Chaith mi 'n latha 'n deigh na faoghaid,
Air feadh bheann 'us ghleann 'us dhoire,
Gus 'n a chaill mi anns a' choille
Toirm nan gadhar 's lorg an fhéidh.
'S bho'n bha'n oidhche air tigh'n frasach,
Sheall mi air son àite fasnach,
Far am faighinn leaba 'nasgaidh,
Am measg chama glas an t-sléibh.

Fhuair mi sid aig bun a' bhruthaich,
Bothan àiridh air dhroch thubhadh,
Toll na 'mhullach air son luidheir,
Sgroth 's an uinneig taobh na gaoith';
Sgathach bheithe air son comhla,
Nach ceileadh a bheag de 'n dò-bheart,
'S a chuir eagail air na bòcain,
Rinn mi dòigh air teine fraoich.

Bha isean feannaig ann am phòca,
Air nach d' amais moran clòimhtich,
Chuir mi car dheth anns a' bheòlach,
'S bha e ròist' agam gu m' riar;
Choirig mi an creutair neòghlan,
Le deur beag de shugh an còrna;
'S ged nach robh a' chuirm ro-shòghar,
'S maing bhidh tormasach ma'n bhìadh.

Mar is gnàth leam an deigh féisde,
Rinn mi 'phìob-thombaca 'ghléusadh,
Thug mi 'n taod á ceann mo réusain,
'S leig mi fad na sréin le m' smuain.
'Ghabhail iolla ris na dealbhan,
A bha 'g éirigh suas 's a' ghealbhan,
Samhla faoin air nithe talmhaidh,
Faileis anfhann anns an luaith.

Anns a cheò 'bha 'snàmh ma'n cuairt domh,
Cruthan caochlaideach ag gluasad,
Ag cur m' inntinn ann am buaireas,
Nach eil soirbh a luaidh 'an cannt.
Cha robh buidseachd ag cur sgìoè orm,
'S cha robh sgaoim orm romh bhòcain,
Ach bha riochd air bràigh na còmhla,
A chuir m' fheòil air chrith 's gach reang.

Dà shuil lasrach an clar aodainn,
Nach robh 'choimeas furasd' fhaotainn,
Sròn cho fada ris an taobhan;
'S paidhir adhaircean air a cheann.
Dh' éirich mi gu grad air m' uilinn,
'S thug mi ionnsaidh air a' ghunna,
Ach cha d' thug e suim no umhail,
Mar gu 'm b' iomhaigh umha bh' ann.

Spion mi 'bhonaid bhar mo chlaiginn,
Dh' aithris mi mo chréud 's mo phaidir,
Ghearr e leum 'us rinn e sraitheadh
Mar fhuaim canain ann am chluais.
'Cheart cho fìor 's tha sròn air m' aodann,
Chuala mi gu soilleir gleadhraich,
Mar gu 'm b'itheadh tu a' slaodadh
Slabhraidh thar nan clacha cruaidh.

'Rìgh gabh againn! sin e rithist!
Thog mi 'n gunna 's leig mi ris i,
Dh' éirich e mar eun air iteig
'S teine drillsneach as a dhéigh.
Le faile pronnaig 's toit an fhudar,
Thuit mi seachad air an urlar,
'S 'nuair a dh' fhosgail mi mo shuillean
Cha robh duil leam ach mi fhéin.

Bha 'n oidhche 'nis air fas ro-shalach,
Bhruchd na tuiltean troimh na gleann-aibh,
Fhìreagair creag 'us beinn le farum,
Fuain na gaillinn air an raon.
Las an iarmait suas mar fhuirneis,
Le tein'-athair gathach, lubach,
Na 'dhearg still mu chinn nan stucan,
'Leum le sput o thaobh gu taobh.

Ach ma dheireadh bhrìst an latha,
'S thionndaidh mi mo cheum gu baile,
Thug mi suil air eul an tìghe
Dh'fheuch an faighinn lorg an laoich;
Ach an àite crodhain Shàtain
Bhi ri fhaicinn anns a chlàbar,
'S ann a fhuair mi each a' Ghàidsair,
Toll na 'mhaileid 's fhuil ma'n fhraoch.

DeWitt & Mackinlay, Luchd-creic agus obrach Innealan Electric

Obair Electric de sheorsa sam bith air a dheanamh.
Stoc mor de dh' innsridh Electric.
Air son CARADH BHICYCLES tha sin lan uidheamaichte air son ENAM-ELLING, BRAZING agus VULCANIZING a dheanamh.
Air Sraid Phitt, faisg air Searlot, Sidni, C. B. Telephone 223.

Uaireadairean, Faineachan, Prionach-an Broillich, Slabhraidhean, Butain Muilehinn, Bracelets, Locketts, Dressing Cases, Bataichean le cinn oir.
ANNS AN STOR K. BEZANSON. AIG

Is ann againne a gheibhear an caiseart a's fhearr 's a's saoire. Tha sinn a' cumail na h-uile seorsa, bho'n t-seorsa 's saoire gus an seorsa 's fhearr.
Brogan Obrach fhirionnach bho 90c. gu \$2.00 am paidhir. Brogan Grinne bho \$1.35, \$1.50 us \$2.00 suas.
Brogan Obrach Bhan cho saor ri 95c., Cuarain us Brogan Iseal bho 75c. suas.
Tha gach paidhir bhrog a tha sinn a' ereic ur; cha'n eil seann stoc againn idir. Agus tha na prìsean cho iseal 'sa ghabhas iad cur air son airgeid.
A. W. REDDEN & Co. Ross Block, - - South Charlotte St.

Sydney & Louisburg Railway TIM CHLAR.
A toiseachadh DE-LUAIN, OCT. 8, 1900, ruithidh na Carbad gach latha, ach Di-don-aidh, mar a leanas:
STATIONS 90 EXPRESS 92 EXPRESS
LOUISBURG..... A. M. P. M.
Catalone..... 7 30 1 09
Mira..... 7 41 1 11
*Homeville..... 7 52 1 22
Morien Junction..... 8 01 1 31
Morien Junction..... 8 10 1 40
Glace Bay..... Ar 8 24 1 51
Bridgeport..... De 8 28 1 59
Dominion..... 8 38 2 04
SYDNEY..... 9 00 2 26

ROYAL BANK OF CANADA. CORPAICHTH 1869.
EARRAS PAIGHTE - - - \$1,891,910.00
AIRGEAD TAIMH - - - 1,543,932.00
Luchd-Riaghlaidh: Thomas E. Kenny, Thomas Ritchie, Ceann-suidhe. Iar-Cheann-Suidhe. Michael Dwyer, Wiley Smith, H. G. Bauld, Hon. H. H. Fuller, M. L. C., Hon. Daibhidh Mac Iain.
Ard-Oifis—Halifax D. H. DUNCAN, Ard-Fhear-Gnothuich. Meur-Oifis ann an Sidni. J. E. BURCHELL, Fear-Gnothuich.

STATIONS 91 EXPRESS 93 EXPRESS
SYDNEY..... A. M. P. M.
Dominion..... 9 25 4 19
Bridgeport..... 9 47 4 32
Glace Bay..... Ar 9 57 4 37
Glace Bay..... De 10 04 4 42
Morien Junction..... 10 18 4 55
*Homeville..... 10 27 5 05
Mira..... 10 35 5 14
Catalone..... 10 47 5 25
LOUISBURG..... 10 53 5 33

WANTED—RELIABLE MEN in every locality throughout Canada to introduce our goods, tacking up show-cards on trees, fences, along roads, and all conspicuous places, also distributing small advertising matter. Commission or salary \$60.00 per month and expenses not to exceed \$2.50 per day. Steady employment to good, honest, reliable men. No experience needful. Write for full particulars. THE EMPIRE MEDICINE CO., London, Ont.

MANUFACTURERS' LIFE INSURANCE COMPANY. Ard-oifis:—Toronto, Canada. CEANN-SUIDHE: Deorsa Gooderham, Ceann-Suidhe Banc Toronto
Tha a chuideachd so a'creic "pholicies" dhe gach seorsa thathar a cur a mach air son urras-beatha. Gheibhear gach fiosrachadh a dh' iarrar, agus na prìsean, bho A. G. BAILLIE, Agent, Port Hastings, C. B. L. L. GULLIVAN, Agent, Sidni. M. LEBETTER, " Sidni Tuath.